

КОРПОРАТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ "КНТК МЕРек" ЯК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

І. М. ПОСТЕРНАК, канд. техн. наук, доц.,

доц. кафедри організації будівництва та охорони праці

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса

С. О. ПОСТЕРНАК, канд. техн. наук, доц.

ПП «Композит», м. Одеса

Перші зразки акціонерних компаній (а вони називалися корпоративними) з'явилися ще за часів Середньовіччя. Це були міста, що мали право на самоврядування, університети й чернечі ордени. Їхньою особливістю було те, що, маючи активи, вони існували незалежно від своїх членів. У XV ст. у Великій Британії, яка відома існуванням системи дієздатного права, англійський суд сформував унікальну рису цієї організаційної форми: законним став принцип обмеженої відповідальності, а в 1886 р. цю норму було юридично закріплено в США.

Корпоративні форми сучасного типу з'явилися у 1850 р. у залізничній індустрії, а в 1880 р. – у галузях, що виробляють споживчі товари.

У XX ст. з'являються нові форми організації бізнесу, зокрема холдинги та фінансово-промислові групи.

Фактором, що забезпечує формування нових форм корпоративного бізнесу, є зростаюча глобалізація світової економіки. Початок глобалізації як масштабного історичного процесу виявився у виникненні й розвитку транснаціональних корпорацій, які стали чи не найефективнішою та найжиттєспроможнішою формою організації спільного бізнесу й виробництва.

Формування корпоративного сектора в Україні здійснювалося переважно через приватизацію – перетворення діючих підприємств на акціонерні товариства. Структура таких підприємств була далеко не оптимальною, у зв'язку з чим вони потребували реорганізації.

Така діяльність дістала назву «реструктуризації»; вона являла собою багатогранну роботу, яка стосувалася різних сторін діяльності підприємств. Проте в переважній більшості випадків під реструктуризацією розуміли процеси розукрупнення окремих підприємств, формування на місці цілісних юридичних осіб кількох суб'єктів господарювання з визначеними функціями.

Організаційні структури, які формувалися на основі колишніх державних підприємств, досить різноманітні і залежать від масштабів виробництва, мети розвитку корпорації, інших вагомих чинників. У рамках корпорації може функціонувати ціла низка окремих підприємств, а може, навпаки, існувати жорстка система управління за принципом лінійно-штабної, де рівень прийняття всіх більш-менш важливих рішень замикається на першій особі. Слід зазначити, що в основному реорганізаційні заходи спрямовувалися на дроблення підприємств шляхом створення окремих юридичних осіб.

Особливістю українських інтегрованих корпорацій є те, що вони сформувалися на базі виробничих комплексів радянського періоду, оскільки до розпаду СРСР вони мали найвищий рівень галузевої інтеграції, тоді як у розвинених країнах увесь великий бізнес функціонував за принципом міжгалузевої інтеграції, злиття банківського і промислового капіталів. У результаті всі українські корпоративні структури являють собою завершені виробничі ланцюжки, але мають незавершену структуру фінансового блоку. Діяльність інтегрованих корпоративних структур характеризується нестабільністю прав власності, оскільки нерідко ті права, що формально зафіксовані, є недостатньою підставою для реалізації їх власником.

Сьогодні триває пошук нових форм інтеграції, які б дали змогу зміцнити й упорядкувати відносини власності та виробничо-фінансові відносини. Якщо зважити на досвід розвинених країн, можна дійти висновку, що не існує однакової структури, яка б розв'язала всі ці суперечності. Водночас у процесі еволюції форм інтеграції в Західній Європі і США стали переважати холдинги і мультидивізіональні структури. Однак у кожній із цих структур триває постійний пошук оптимального співвідношення й функціонування її частини з метою підвищення ефективності діяльності всієї інтегрованої корпорації.

Державне (комунальне) господарське об'єднання – об'єднання підприємств, утворене державними (комунальними) підприємствами за рішенням Кабінету Міністрів України або у визначених законом випадках рішенням міністерств (інших органів, до сфери управління яких входять підприємства, що утворюють об'єднання), або за рішенням компетентних органів місцевого самоврядування.

Утворюватися господарські об'єднання можуть як асоціації, корпорації, консорціуми, концерни та інші об'єднання.

Корпорація – це договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, делегувавши окремі повноваження та централізоване регулювання діяльності кожного з учасників органам управління.

У якості однієї з перспективних форм інтеграції виступають у містобудівній структурі різні комплекси. У процесі формування планів соціального й економічного розвитку великих міст все частіше складається ситуація, коли для підвищення ефективності використовуваних ресурсів потрібна не просто концентрація зусиль, але й нові прогресивні форми організації будівельного виробництва. Нами пропонується створити корпоративні комплекси, що мають різні масштаби, цілі, структуру (у містобудівній реконструкції – Корпоративні науково-технічні комплекси містобудівної енергореконструкції "КНТК МЕРек").

На законодавчому рівні в Одесі діє програма підтримки інвестиційної діяльності на території міста на 2016...2018 роки, прийняття якої обумовлено необхідністю створення умов для активізації інвестиційної діяльності, спрямованої на поліпшення середовища для ведення ділової та економічної діяльності, покращення загальних макроекономічних показників, як наслідок забезпечення сталого соціально-економічного розвитку міста Одеси.